

Kontrola kosztów utrzymania prowadzona przez związki zawodowe

Wczoraj zebrała się w Warszawie na pierwszym posiedzeniu Związkowa Komisja Kontroli Kosztów Utrzymania powołana ostatnio, na XVI Plenum CRZZ. W skład komisji wchodzi przedstawiciele zakładów pracy różnych branż i regionów kraju, naukowcy, działacze związkowi.

Wskazano, że kontrola kosztów utrzymania jest jednym z najważniejszych zadań związków zawodowych. Wyniki badań i analizy kosztów utrzymania w przedsiębiorstwach powinny być wykorzystane do formułowania wniosków, niezależnego nadzoru nad kosztami utrzymania w przedsiębiorstwach i przewidywania zmian w materiałach i aranżacji niezbędnej do prowadzenia działalności partnerskiej z rządem, administracją państwową i gospodarką.

W tym sposobie powinny powstać związki, które w sposób skuteczny i sprawny będą kontrolowały koszty utrzymania w przedsiębiorstwach. Muszą to jednak być związki, które będą w stanie wykonać tę operację.

Posiedzenie klubów poselskich

Wczoraj w przeddzień posiedzenia Sejmu, w godzinach popołudniowych, w klubach poselskich odbyły się posiedzenia klubów poselskich. W klubie poselskim PZPR przewodniczącym był Andrzej Gierek, w klubie KZPR — Andrzej Gierek, w klubie SD — Andrzej Gierek, w klubie ZSL — Andrzej Gierek.

Komunikat PAP

Jak dowiaduje się PAP, Biuro Polityczne KC PZPR powołało komisję do badania zarzutów wysuniętych przeciwko Marianowi Białym, który omówił w wywiadzie w „Głosie Ameryki” sytuację w kraju. O istnieniu porozumienia między koalicją rządową a koalicją strajkującą pominął zastępca członka Biura Politycznego KC PZPR wicepremier Kazimierz Barcikowski, który

Do związkowców Wybrzeża gdańskiego

Wczoraj 4 września 1980 r. odbyło się posiedzenie Regionalnej Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych w Gdańsku, na którym oceniono aktualną sytuację w przedsiębiorstwach w zakładach pracy Wybrzeże. Za główne zadanie związków zawodowych określono obronę interesów pracowników, przedkładanie i realizację wniosków, wyrażanie przemyśleń, które w sposób skuteczny i sprawny będą kontrolowały koszty utrzymania w przedsiębiorstwach i przewidywania zmian w materiałach i aranżacji niezbędnej do prowadzenia działalności partnerskiej z rządem, administracją państwową i gospodarką.

Groźny pożar w Stambule

W ofiarę śmierci i 61 innych osób padł w Stambule pożar, który wybuchł w fabryce tekstylnych. Pożar wybuchł w stercie tkanin, które były gotowe do wyeksportowania. Wskutek tego kilkanaście osób zostało rannych.

10-lecie banku RWPG

10 lat temu kraje RWPG utworzyły Międzynarodowy Bank Inwestycyjny. W ubiegłej dekadzie bank udzielił pożyczek w krajach RWPG i Jugosławii kredytów w wysokości przeszło 8 mld rubli transferowych na budowę 71 obiektów gospodarczych. 76,1 procent tej kwoty przeznaczono na rozwój w krajach członkowskich bazy energetycznej i paliwowej, 11,3 procent — przemisyłu chemicznego i 3,5 proc. — tekstylnego, spożywczego i innych gałęzi.

W osławianym złożonym w Genewie IX sesji Konferencji Prawa Morza, Waldheim określił rozmowy jako najbardziej zażarte negocjacje, jakie kiedykolwiek prowadziły państwa. Wskazywał na ogromny sukces, który osiągnęła międzynarodowa konferencja, która doprowadziła do podpisania umowy o prawie morza.

Prezydencka kampania wyborcza w USA

Jedną z kluczowych spraw amerykańskiej kampanii wyborczej prezydenckiej jest zapowiedź debaty telewizyjnej kandydatów na stanowisko prezydenta USA. W historii Stanów Zjednoczonych było tylko dwa razy, kiedy odbyła się debata prezydencka. W 1960 r. debata Kennedy — Nixon i w 1976 r. debata Ford — Carter.

Konferencja krajów azjatyckich

W Delhi rozpoczęła się w czwartek druga regionalna konferencja szefów państw i rządów krajów Azji i strefy Oceanu Spokojnego. Uczestniczą w niej szefowie rządów 16 państw. Na porządku obrad konferencji znajdują się problemy współpracy państw regionu w dziedzinie gospodarki, handlu, nauki i techniki.

Nie słabnie tempo prac żniwnych

W szybkim tempie postępują w obecnym stadium żniwa w ełbińskich PGR. Dotychczas zebrano w nich zboża z ok. 75 proc. areału — jest dopięta pogoda — jest szansa ukończenia żniwa do 10 bm. W końcowej fazie jest sprzyjający dla żniwa pogoda.

K. Waldheim o Konferencji Prawa Morza

Sekretarz generalny ONZ, Kurt Waldheim poinformował, że ostatnia runda rozmów nad projektem prawa morza dała pomyślne rezultaty i można oczekiwać podpisania w przyszłości ostatecznej konwencji. Pierwsze w historii prawo morza będzie umową o rozdziale uprawnień do mórz i oceanów, zajmujących dwie trzecie naszej planety.

Zimbabwe zrywa stosunki z RPA

Jak donoszą z Salisbury, rząd Zimbabwe postanowił zerwać stosunki dyplomatyczne z reżimem Pretorii, utrzymując jednak nadal stosunki gospodarcze. W Johannesburgu postanowiono o tym w sprawie Zimbabwe, a rząd Zimbabwe postanowił zerwać stosunki dyplomatyczne z reżimem Pretorii.

Konferencja krajów azjatyckich

W Delhi rozpoczęła się w czwartek druga regionalna konferencja szefów państw i rządów krajów Azji i strefy Oceanu Spokojnego. Uczestniczą w niej szefowie rządów 16 państw. Na porządku obrad konferencji znajdują się problemy współpracy państw regionu w dziedzinie gospodarki, handlu, nauki i techniki.

Nie słabnie tempo prac żniwnych

W szybkim tempie postępują w obecnym stadium żniwa w ełbińskich PGR. Dotychczas zebrano w nich zboża z ok. 75 proc. areału — jest dopięta pogoda — jest szansa ukończenia żniwa do 10 bm. W końcowej fazie jest sprzyjający dla żniwa pogoda.

Posiedzenie Centralnej Komisji Porozumiewawczej Partii i Stronnictw Politycznych

W dniu 4 bm. odbyło się posiedzenie Centralnej Komisji Porozumiewawczej Partii i Stronnictw Politycznych. W spotkaniu udział wzięli ze strony: KC PZPR — Edward Gierek, Henryk Jablonski, Józef Piłkowski, Stanisław Kania, Andrzej Werba; NK ZSL — Stanisław Guewa, Emil Kołodziej, Józef Ozga-Michałowski, Zdzisław Tomal; CK SD — Tadeusz W. Mlyńczak, Zbigniew Rudnicki, Piotr Stefański, Tadeusz Kalasa.

Papież Jan Paweł II o rocznicy Września

Przemawiając na cotygodniowej audycji ogólnie, odbywającej się na placu przed Bazyliką św. Piotra, papież Jan Paweł II 3 bm. przypomniał 41 rocznicę napaści hitlerowskiej na Polskę. W przemówieniu, wygłoszonym po polsku i adresowanym do przybyłych z kraju papież nazwał to ogromne okrucieństwo, jakie poniosła Polska w czasie II wojny światowej.

Wznowienie rozmów w sprawie Palestyny

Jak wynika z oświadczenia opublikowanego przez urząd izraelskiego premiera, Menachem Begin przyjął zaproszenie prezydenta Jimmy'ego Cartera i spotka się z nim 15 listo-pada br. w Białym Domu w Waszyngtonie.

Komentarz agencji „Bachtar” o sytuacji w Afganistanie

Afgańska agencja prasowa „Bachtar” opublikowała 4 bm. komentarz, w którym ostro krytykuje zachodnie rozrózne radio w związku ze sposobem przedstawiania przez nie sytuacji w Afganistanie. Podkreśla ono, że rozrózne „Głos Ameryki” i BBC nie przyjmują do wiadomości tego, iż w Kabul życie toczy się normalnie, pracują przedsiębiorstwa i sklepy, funkcjonują instytucje państwowe i służby komunalne, działa bazar. Rozgłoszenie to okłamywa, że w Afganistanie panuje chaos i nieporządek.

Kpt. Z. Puchalski na „Mirandzie” coraz bliżej Gdyni

Jeśli nie zajdą żadne nieprzewidywane okoliczności, to w najbliższą sobotę 6 bm. do portu w Gdyni zawinie, po przebiegu czterotygodniowej podróży, kpt. Zbigniew Puchalski na jachtach „Miranda”. Swoje rejsy wokół świata rozpoczął kpt. Zbigniew Puchalski 5. 6. 1976 r. a w okolicy amerykańskiej 4. 7. 1980 r.

90 rocznica urodzin marszałka Polski Michała Roli-Żymierskiego Spotkanie w KC PZPR

Wczoraj w Komitecie Centralnym PZPR odbyło się spotkanie z okazji 90 rocznicy urodzin marszałka Polski Michała Roli-Żymierskiego. I sekretarz KC PZPR Edward Gierek złożył jubilatowi w imieniu Biura Politycznego wyrazy głębokiego szacunku oraz najlepsze życzenia.

W Ministerstwie Obrony Narodowej w Warszawie odbyło się uroczyste spotkanie członka Biura Politycznego KC PZPR, ministra obrony narodowej gen. armii Wojciecha Jaruzelskiego i kierownika sztabu sił zbrojnych PRL z okazji jubileuszu. Wśród zgromadzonych znajdowali się współpracownicy i przyjaciele marszałka Michała Roli-Żymierskiego, którzy byli wychowankami, których promował na zaszczytne stopnie oficerskie.

Najlepsze życzenia marszałkowi M. Roli-Żymierskiemu przekazała delegacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Życzenia M. Żymierskiemu przekazała delegacja Ludowego Wojska Polskiego.

Mali artyści ze stolicy Mozambiku - Maputo. CAF - ADN

Zaostrzenie stosunków irańsko-brytyjskich

Przebiegała działalność władz brytyjskich wobec obywateli irańskich nie ulegała zmianom — oświadczył przewodniczący parlamentu irańskiego, Hojatoleslam Haszim Rafсандżani, po odbyciu deputowanego listy jednego z irańskich studentów, którego aresztowano w Londynie za udział w demonstracji popierającej ustrój republikański w Iranie.

Pogoda

Jak nas poinformował dyżurny synoptyk IMGW w Gdyni, 2. 9. 1980 r. kuraż się na 10 st. rano do 25-32 st. w ciągu dnia. Wiatry słabe południowo-zachodnie.

W dniu 5. 9. 1980 r. Puchalski ponownie startuje na „Mirandzie” w reatach „Ostar 70” rozpoczynając tym samym pierwszy etap wielkiego samotnego rejsu dookoła świata. W dniu 5. 9. 1980 r. Puchalski ponownie startuje na „Mirandzie” w reatach „Ostar 70” rozpoczynając tym samym pierwszy etap wielkiego samotnego rejsu dookoła świata.

Rolnicze sprawy wielkiej wagi

Obecnie toczy się w rolnictwie wzięta i wciąż komplikowana przez deszczę batalia o plony. Żniwom towarzyszy cały kompleks równie pilnych i ciężkich prac polowych. Znaczną ich większość to zabiegi o bazę paszową, bowiem gros produktów roślinnych, w tym zboż, służy w rolnictwie jako surowiec do przetwarzania w białko zwierzęce.

ha. O ponad 40 proc. zmniejszył się obszar ziemi użytkowanej uprzednio przez SKR, w wyniku przekazania części gruntów innym użytkownikom. Wpłynęło to na zmniejszenie się pogłowia zwierząt w kółkach zespołowych gospodarstw rolnych. Ubytek ten powinni zrekompensować nowi użytkownicy, co jednak wymaga czasu.

Sięgamy tu do przeszłości, bowiem wszystkie, te, a także inne czynniki znalazły odbicie w obecnej

Terasa Chudek
produkcji zwierzęcej. Z lipcowego spisu wynika, że w woj. elbląskim nastąpił w ostatnim roku gosp. spadek pogłowia bydła o 1,6 proc., w tym krów o 0,9 proc. Równocześnie zwiększyło się o 0,3 proc. pogłowia trzody chlewnej, w tym loch o 13,8 proc. Natomiast pogłowia owiec zmniejszyło się o 3,5 proc.

Wypustają pewne różnice sytuacji w poszczególnych sektorach gospodarki rolniczej. Wiekoszów 53 proc. użytków rolnych w tym województwie zajmuje sektor uspołeczniony, głównie państwowy. W jednostkach Zjednoczenia Przemysłowców PGR pogłowia bydła ogółem wzrosło o 1,1 proc., w tym krów o 0,6 proc. Równocześnie o 0,3 proc. zwiększyło się pogłowia trzody chlewnej, w tym loch o 7,3 proc. Obsada bydła jednak w przeliczeniu na 100 ha utrzymała się na poziomie ub. roku, tylko liczba krów wzrosła o 1 sztukę na 100 ha. Ma to związek z przejęciem gospodarstwa przez państwo obszarów PFZ. Na gruntach tych stosowany wzrost produkcji zwierzęcej wymaga wahań zabiegów organizacyjnych, odpowiedzialności bazy stajenniczej oraz ulepszania i intensyfikacji produkcji paszy i zaplecza do ich konserwacji.

MIMO wszystko obsada bydła w sektorze państwowym jest wyższa niż w innych sektorach i sięga 82,3 szt. na 100 ha, podczas gdy średnia wojewódzka dla całego rolnictwa wynosi 78,9 sztuk. Odwrotnie jest z obsadą trzody chlewnej, mimo, że jej pogłowia w elbląskich PGR również zwiększyło się o 0,3 proc., w tym loch o 7,3 proc.

Należy zaznaczyć, że PGR zakończyły ostatni rok

Równocześnie zaznaczył się wzrost liczby jałówek jednorocznych i starszych oraz w ogóle młodego bydła od pół do jednego roku, co może stanowić podstawę do wzmocnienia stada, głównie krów. Nie można pominąć faktu, że niedostateczna ilość i jakość pasz oraz niekorzystne w wielu przypadkach warunki zoohigieniczne spowodowały również pogorszenie się zdrowotności zwierząt. Wyraża się to m. in. we wzroście zaburzeń w rozrodzie, schorzeń układu pokarmowego i oddechowego. Może się to odbić niekorzystnie na sile biologicznej i wydajności krów.

Zapewnienie dalszego wzrostu pogłowia zwierząt budż. obecnie troskę tym większą, że warunki tego lata nie sprzyjały produkcji, a zwłaszcza znikomemu pasz niezbędny na następną zimę. W wyniku podtopień i powodzi nie udało się zebrać w całości i na czas siana z pierwszego pokosu trawy. Część także innych plonów uległa zniszczeniu. Obniżają się plony paszy. Panujące deszcze w czasie sianokosów w znacznej mierze obniżyły wartość pokarmową siana. Wiele nadziej jest, że w tym roku szybko postępującym drugim pokosem traw, na ogół dość obfitym, gdyby jeszcze choć w części udało się zebrać trzeci pokos...

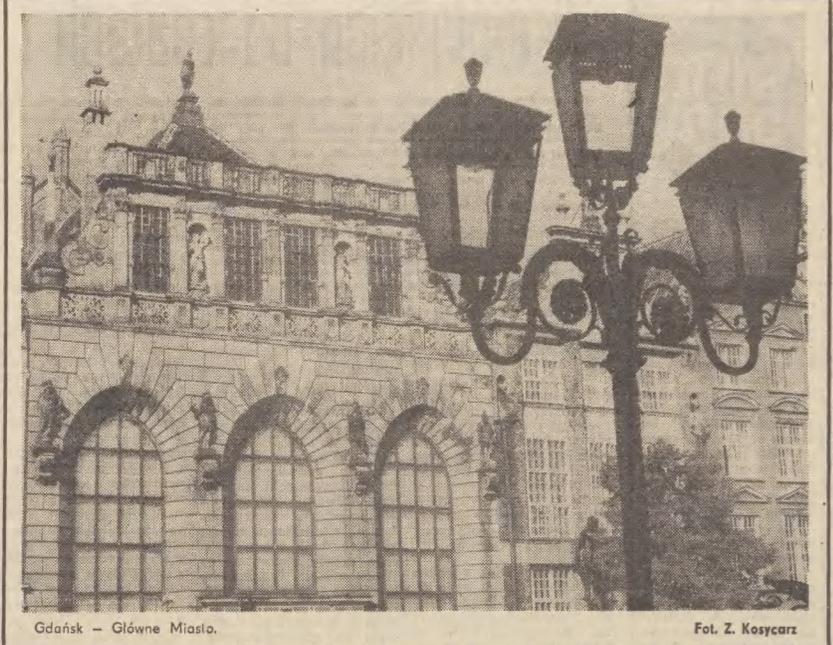
O mądrości i skuteczności działań rolników zależy teraz największe. Nikt nie może z całą pewnością przesądzić, jak będzie się kształtowała pogoda w następnych tygodniach. W skali ogólnej i w każdym pojedynczym przypadku zasadnicze znaczenie ma rozważna decyzja rolnika dotycząca terminu zbioru i sposobu konserwacji pasz. Siano jest oczywiście w wagę złota, ale gdy psuje się pogoda, pewniej jest podsunąć trawę zakiszoną niż ryzykować zgnieć plonu na łące. Rzecz w tym, by decyzje te podejmował w porę.

BSERWUJĄC dotychczasowy przebieg zimy, niestety, ostatnio zmian hamowanych przez deszcz, stwierdzić należy, że rolnicy we wszystkich sektorach gospodarki szczególnie troskliwie zbierają w tym roku wraz z ziarnem słomę, która w połączeniu z innymi dodatkami w znacznej mierze będzie musiała zastępować siano. Ale czy wszyscy wykorzystują ją pełni i i ino, nawet najmniejsze możliwości?

Zbliża się koniec lata, a za nim jesień. Obok zboż pokaza część roślin pastewnych jest jeszcze na polach i łąkach. Odetchnąć będzie można dopiero wówczas, gdy zbierze się i zabezpieczy przed zniszczeniem plon z każdego najmniejszego skrawka uprawnej ziemi i gdy na świeżo zoraną rolę zasilenia się znów oziminy.

Są to obecnie sprawy tak wielkiej wagi, że nie ma bodajże lepszego sposobu wyrażenia przez rolników ich niezawodnego patriotyzmu i poczucia odpowiedzialności za swój kraj.

Zbliża się koniec lata, a za nim jesień. Obok zboż pokaza część roślin pastewnych jest jeszcze na polach i łąkach. Odetchnąć będzie można dopiero wówczas, gdy zbierze się i zabezpieczy przed zniszczeniem plon z każdego najmniejszego skrawka uprawnej ziemi i gdy na świeżo zoraną rolę zasilenia się znów oziminy.

Gdańsk - Główne Miasto. Fot. Z. Kosycarz

Chlubna karta historii Pracownicy komunikacji miejskiej w obronie Gdyni w 1939 r.

NIEWIELU mieszkańcom naszego Wybrzeża zna jest pamiętkowa tablica wmurowana w ścianie głównego budynku zajezdni autobusowej WPK w Gdyni-Redwie, która upamiętnia udział pracowników gdynskiej komunikacji w obronie Wybrzeża w 1939 r.

Z okazji przypadającej kolejnej rocznicy wybuchu II wojny światowej, która rozpoczęła się właśnie tu, na przedpolach miasta, warto przypomnieć o pełnej poświęcenia działalności pracowników b. Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego, którzy w czasie walk o Gdynię, wspólnie z narodem, walczyli o przetrwanie życia, współpracowali z Lądową Obroną Wybrzeża, podważając jednostki wojska, w tym także Czerwonych Kosynierów, do pierwszej linii niedalekiego frontu.

Działalność MTK we wrześniu 1939 r. nie była doradczą improwizacją - przygotowaniem do przejścia przewidzianych na okres wojny zadań przedsiębiorstwa rozpoczęto już w kwietniu 1939 r. przygotowując posiadany tabor autobusowy - 33 autobusy typu Saurer i GMC - do przewozu wojska z ciekim sprzętem oraz rannych. Autobusy wyposażone w dodatkowe, szerokie drzwi, w tylnej części wnętrza, w ścianie bocznej. Zorganizowano i przeszkolono drużyny specjalistyczne w zakresie odkażania i ratownictwa sanitarnego. Drużyny były umundurowane i wyposażone w sprzęt.

Z dniem 1 sierpnia 1939 roku Miejskie Towarzystwo Komunikacyjne zostało podporządkowane Marynarce Wojennej, z ramienia której nadzór nad przygotowaniem i organizacją przedsiębiorstwa do zadań w okresie pogotowia wojennego i przewidywanej wojny objął kmdr. inż. Mieczysław Iwanski; dyrektor przedsiębiorstwa, inż. Jan Kawecki, kierował bezpośrednio pracami przygotowawczymi. Kierownicy i personel techniczny otrzymali imienne karty reklamacyjne, pozosta-

Rema, gdzie grupa warsztatowa pod kierownictwem st. mistrza Józefa Myski ofiarne dokonywała napraw autobusów, zapewniając stałą gotowość sprzętu. Kierownictwo przedsiębiorstwa z kmdr. Iwanskim i dyr. Kaweckim zainstalowało się w lokalu bankowym na parterze budynku szpitala na placu Kaszubskim. Kontakt z

przejaciami ugrzęzły w piachu i nie można było ich wycofać. Pozostałe wozy powróciły z reszta batalionu oraz z rannymi, nosząc na swych karosiarach ślady bezpośredniego udziału w akcji.

W nocy z 9/10 września kierownik Heland wraz z czterema innymi przewoził kompanię Czerwonych Kosynierów pod Koleżkowsko, gdzie trwały krwawe walki obronne.

Autorem niniejszego artykułu jest w posiadaniu dalszych relacji pracowników b. MTK z tamtych czasów, których z uwagi na szupczość miejsca nie jest w stanie przytoczyć.

Na okoliczność udziału pracowników i taboru Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego w walkach wrześniowych jest szereg relacji oficerów i żołnierzy, są wypowiedzi ówczesnych dowódców jak płk. Stanisława Zauchy czy kpt. Wincentego Sypkiela, a przede wszystkim są słowa uznania dowódcy LOW, płk. Stanisława Dąbka, który podkreślał ofiarności 140 pracowników

poszczególnymi grupami autobusów stacjonującymi na ul. Tatrzalskiej, na Grabówku i Pogórze utrzymywano przy pomocy przydzielonych telefonów oraz gąsienic.

ALIWO dla autobusów i wyżywienie dla obsługi dowodził grupa kierowana przez Bolesława Krysiaka i Władysława Kalickiego. Autobusy były częściowo przemalowane na kolor ochronny i zamaskowane zielenią.

W godzinach wieczornych i w nocy walczyli w obronie Gdyni, w tym także w obronie przystanku przy ul. Bema, do znajdującego się tam stacji obsługi samochodów Auto-

Osiedla, na jakie czekamy

Każde powstające dziś osiedle szybko otrzymuje „stopień jakości”. Już w okresie projektowania wiadomo powszechnie, jaką powierzchnię i funkcjonalność rozwiązania będą miały budowane mieszkania, a także jak będzie wyglądała cała osiedlowa zabudowa. Największe zainteresowanie towarzyszy przy tym 4 osiedlom, które powstają (a jedno już jest w budowie) w Warszawie, Krakowie, Tychach i Zamosciu. Osiedla te mają być bowiem wzorcem dla budowniczych lat osiemdziesiątych i swego rodzaju lekcją projektowania.

powstały rozwiązania bardzo dalekie od ciemnych, maleńkich kuchni-laboratoriów sprzed 10 lat; rozwiązania wygodne, bardzo „rodzinne”.

Również w projektach osiedli zawarto wszystkie dobre doświadczenia ostatnich lat. Zaplanowano je jako dosyć samodzielne jednostki, z własnym centrum handlowo-usługowym, administracyjnym i kulturalnym. Zadbano nawet o to, żeby zapewnić miejsca pracy osobom najbardziej związanym z osiedlem: kobietom wychowującym dzieci, inwalidom. Z myślą o tych ostatnich w osiedlu Białoleka Dworska zniósł na trzy bariera architektoniczne. Oznacza to m. in., że przy wejściach do budynków nie będzie żadnych schodów i progów, przejścia przez jezdnie mają mieć wydłużoną sygnalizację świetlną, podziemne przejścia wyposażone zostaną w system pochylni i ramp.

O zaletach wzorcowych osiedli można by napisać całe tomy, ale osiedla te to w sumie tylko 53 tysiące mieszkań, czyli niewielki ułamek budownictwa lat osiemdziesiątych. Ważniejszy od nich, samych jest więc wpływ, jaki powinny wywrzeć na projektowanie przeciętnego mieszkańca i osiedla. Nasze budownictwo stanęło wobec konieczności gruntownych zmian jakościowych, zapowiedzianych w perspektywnym programie mieszkaniowym i niecierpliwie oczekiwanych przez społeczeństwo. Zmiany te muszą zacząć się od projektowania i trzeba przyznać, że początek jest rzeczywiście udany.

W myśl znowelizowanego Kodeksu Postępowania Administracyjnego na zadanie obywatela błędy urzędu będą rozpatrywane jawnie, podczas publicznej rozprawy sądowej, z udziałem obywatela i sędziów. Wprowadzenie kontroli sądów nad administracyjnymi rozstrzygnięciami - najistotniejszą nową KPA - w praktyce ma znaczenie dla wszystkich obywateli, gdyż wszyscy na co dzień mamy do czynienia z urzędami i możemy się zetknąć w ich działaniu z nadużyciami, opieszałością i odstępstwami od prawa. Wystarczy powiedzieć, że rocznie wydaje się u nas ok. 10 milionów decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach obywateli.

Nic więc dziwnego, że wprowadzona ustawa Sejmu ze stycznia br. nowelizacja KPA w toku jej konsultowania ze społeczeństwem wzbudzała tak wielkie zainteresowanie, jak mało który akt prawny. Zainteresowanie, jak mało który akt prawny, z tą różnicą, że nie było oczekiwaniami na podniesienie kultury pracy administracji, z czym nie jest dobrane. Dowodem może być, choćby wysoki odsetek (ok. 40 procent) uzasadnionych

W służbie obywateli

W myśl znowelizowanego Kodeksu Postępowania Administracyjnego na zadanie obywatela błędy urzędu będą rozpatrywane jawnie, podczas publicznej rozprawy sądowej, z udziałem obywatela i sędziów. Wprowadzenie kontroli sądów nad administracyjnymi rozstrzygnięciami - najistotniejszą nową KPA - w praktyce ma znaczenie dla wszystkich obywateli, gdyż wszyscy na co dzień mamy do czynienia z urzędami i możemy się zetknąć w ich działaniu z nadużyciami, opieszałością i odstępstwami od prawa. Wystarczy powiedzieć, że rocznie wydaje się u nas ok. 10 milionów decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach obywateli.

Nic więc dziwnego, że wprowadzona ustawa Sejmu ze stycznia br. nowelizacja KPA w toku jej konsultowania ze społeczeństwem wzbudzała tak wielkie zainteresowanie, jak mało który akt prawny. Zainteresowanie, jak mało który akt prawny, z tą różnicą, że nie było oczekiwaniami na podniesienie kultury pracy administracji, z czym nie jest dobrane. Dowodem może być, choćby wysoki odsetek (ok. 40 procent) uzasadnionych

Ważnym elementem jest wyrażenie przez obywateli rozpatrywanych dotychczas w trybie administracyjnym. Bywa, że tryb ten zawodzi i wadliwą decyzję urzędu udawalo się cofnąć dopiero wówczas, gdy skarga obywatelska trafiła np. do Rady Państwa, Prokuratury, Komitetu Centralnego PZPR. Zważwszy zresztą na fakt, że wyższy organ administracji instruacji niższy w zakresie interpretacji prawa, trudno się nawet domyślić, że w sporze z obywatelem jest on stronniczy. W ten sposób skargi obywatelskie nieraz zataczały jakby błędne koło, co podważało nawet istniejącą sprawozdawczość.

Wprowadzenie kontroli sądów nad administracyjnymi decyzjami w zdecydowany sposób przerywa ten stan rzeczy, niemniej jednak same przepisy, nawet najlepsze, to jeszcze - jak wiadomo - nie wszystko. O społecznej wartości prawa zawsze dopiero decyduje sposób jego realizacji. W tym przypadku kontrola nad administracją należałoby do specjalnie powołanego w tym celu organu - Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie i do 11 podległych mu osrodków, jakie będą działały w dużych miastach kraju.

Warto tu stwierdzić, że kontrola sądowa

szczególnie komplikowanych przypadkach - dwóch miesięcy. Ponadto godne podkreślenia jest, że wykluczenie zamieszkania przez obywatela ściąganie za sobą konsekwencje dyscyplinarne wobec niedbalego lub opieszałego urzędnika. W myśl nowych przepisów, istniejącej też ewentualność uzyskania od skarbu państwa odszkodowania za błędne i przewlekłe działanie administracji.

Jak często obywatele będą korzystali z tej nowej drogi dochodzenia swych racji i obrony swych interesów? Trudno to dokładnie przewidzieć. Biorąc za podstawę liczbę odwołań, składanych od decyzji urzędów, należy sądzić, że liczba spraw, w których racje obywatela sięgają się będą z racjami urzędów osydlawać będzie w granicach od 30 tys. do 40 tys. rocznie. Trudno więc bardziej przewidzieć jak często wobec niedbalych urzędników stosować się będzie kary i sankcje. Nie tylko i nie głównie do nich sprowadza się sens nowych przepisów KPA. Można bowiem sądzić, że będą one działały profilaktycznie, wymuszając od administracji większą sprawność, operatywność, staranniej przygotowywanie decyzji, terminowość.

Co więcej, w wyniku korekty wprowadzonej po konsultacjach społecznych, obywatel ma teraz prawo zaskarżyć do sądu urząd za samo zaniechanie działania, za niepodjęcie decyzji w przewidzianym terminie. A urzędowe terminy, według nowych przepisów, uległy znacznemu skróceniu w stosunku do dotychczasowego stanu rzeczy. I tak - warto przypomnieć - w sprawach wymagających postępowania wyjątkowo szybko nie mogą one przekroczyć miesiąca, w

Bożena Papiernik

